

de **OP**STAP

kunsteducatie ● talentontwikkeling ● participatie ►

Jaarverslag 2017

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	3
Jaarrekening	11
Balans per 31-12-2017	13
Toelichting balans	14
Exploitatierekening 2017	16
Toelichting exploitatierekening	17
Overige gegevens	19
Resultaatbestemming 2017	19
Accountantsrapport 2017	20

Bestuursverslag

Voorwoord

2017 was voor De Opstap een goed jaar. De gesprekken met de gemeentelijke accounthouder verliepen naar volle tevredenheid van beide partijen. De Opstap behaalde een hoge score op de criteria van de Zelf Redzaamheid-Matrix, die de gemeente Amsterdam hanteert. Nadat we in 2015 in opdracht van de gemeente zijn overgestapt naar het RIS-registratiesysteem begint De Opstap, alsook de gemeente grip te krijgen op dit nieuwe systeem, wat leidt tot efficiency op administratief gebied. Met de gemeente werd overeengekomen de klachtenprocedure duidelijker te formuleren en deze werd in mei op de website openbaar gemaakt. Eventuele klachten van cliënten zullen eenmaal per jaar aan de gemeente worden doorgestuurd.

De penningmeester presenteerde de jaarrekening in de januari-vergadering. In de maart-vergadering werd deze door het bestuur vastgesteld en werd décharge verleend aan de penningmeester van het bestuur. Het boekjaar 2017 werd met een positief resultaat afgesloten.

Op basis van de ingediende documenten in het kader van de inkoopprocedure WMO 2017-2020 heeft de gemeente Amsterdam De Opstap gegund voor de komende jaren. Daarbij is ingezet op 75 cursisten per periode van 4 weken. Het gaf het bestuur de ruimte om te besluiten een nieuwe groep te organiseren op de donderdagochtend en het maximum per groep terug te brengen naar 12 cursisten. Eén van de drie docenten kreeg extra uren om de groep op de donderdagochtend te kunnen draaien. De groep werd gestart met cursisten uit de bestaande groepen en aangevuld vanuit de nieuwe aanmeldingen. Het werken met wat kleinere groepen was een voorname wens uit het tevredenheidsonderzoek dat in 2015 onder de cursisten werd gehouden.

De docenten kregen de opdracht te beoordelen welke van hun werkzaamheden overgedragen zouden kunnen worden aan een nieuw aan te trekken administratief medewerker. Een functieomschrijving voor deze nieuwe functionaris kwam in november rond. De nieuwe medewerker die na een aantal sollicitatiegesprekken werd aangesteld is zijn functie per 1 december 2017 voor 6 uur per week gestart.

Het bestuur besloot in de mei-vergadering de HKZ-audit te continueren. Deze vond in het najaar plaats en De Opstap behield het certificaat. Met het oog op de audit schreef de secretaris een organisatiebeoordeling.

In november voerde het bestuur functioneringsgesprekken met de drie docenten afzonderlijk. De verslagen van de gesprekken werden na goedkeuring door de docenten en het bestuur ondertekend. Evenals in 2016 vonden door het jaar heen gesprekken plaats van het team met een door het bestuur aangetrokken coach/supervisor om het werken als team te verbeteren.

In de november-vergadering gaf de secretaris van het bestuur Alex Hageman te kennen zijn werkzaamheden voor De Opstap te willen beëindigen. Alex heeft ons tijdens zijn bestuursperiode fantastisch bijgestaan met name op organisatiegebied, zodat De Opstap het HKZ-certificaat kon binnenhalen en continueren. Begin 2018 zal Alex met een etentje door staf en docenten worden uitgeluid. Zijn functie zal worden overgenomen door Gerry Metz. Gerry werkte jarenlang als directeur bij GGZ inGeest met de portefeuilles dagbesteding en (arbeids-)integratie. Gerry smeedde direct al plannen om het gesprek aan te gaan met oude en nieuwe samenwerkingspartners van De Opstap met het doel de samenwerking nieuw elan te geven. Daarbij is het de wens van De Opstap na te gaan of er interesse is voor een netwerk van kleine aanbieders om zo enig tegenwicht te kunnen bieden aan de kongsi's van de grote zorginstellingen, die vormen van dagbesteding in hun pakket hebben. De samenwerking met de Waterheuvel werd inmiddels in 2017 gecontinueerd.

Efficiency, kwaliteit en samenwerking stonden in 2017 centraal en zullen ook in 2018 richtinggevend blijven in onze organisatie ten gunste van onze cursisten. Wat bereikt is, is vooral het resultaat van de inzet van onze docenten en vrijwilligers, waarvoor we hen hartelijk dankzeggen.

Namens het bestuur

Tineke van den Klinkenberg
voorzitter

Visie van De Opstap

De Opstap wil cliënten door middel van kunsteducatie leren om hun creatieve talenten en zichzelf te ontwikkelen waardoor zij (weer) tot maatschappelijke participatie kunnen komen.

Geschiedenis Stichting De Opstap

- 1981 Opgericht als speciale cursus voor mensen met een psychiatrische achtergrond binnen stichting De Werkschuit te Amsterdam
- 1999 Wilma Boevink van het Trimbosinstituut doet een beschrijvend onderzoek om De Opstap bredere bekendheid te geven met als onderzoeksvraag 'Op welke wijze beïnvloedt de cursus kunstzinnige vorming van De Opstap het herstelproces van de cursisten'
- 2005 De Opstap opereert als zelfstandige stichting binnen Stichting Kunstzinnige Vorming Amsterdam
- 2009 Samenwerking met Stichting Nieuwe Werkvormen Amsterdam (SNWA)
- 2010 Samenwerking van De Opstap en SNWA ontbonden
- 2011 Stichting De Opstap opereert zelfstandig in samenwerking met HVO Querido als hoofdaannemer met betrekking tot AWBZ zaken tot aan de transitie AWBZ naar gemeentelijke WMO in 2015
- 2012 De Opstap viert het 30-jarig bestaan met de uitgave van het kookboek 'de Kunst van het Koken'. Het eerste exemplaar wordt aan prinses Maxima aangeboden tijdens de Participatiemarkt in de Meervaart te Amsterdam.
- 2014 De Opstap wordt gegund in de aanbestedingen als aanbieder van laag intensieve dagbesteding.
De Opstap voldoet aan de eisen van het HKZ keurmerk.
De Opstap krijgt een samenwerkingsverband met de Waterheuvel.
- 2015 De Opstap is de kleinste zelfstandige aanbieder laag intensieve dagbesteding in Amsterdam.
- 2016 De Opstap bestaat 35 jaar en geeft kunstkaarten uit met 'de pareltjes van De Opstap'.
De Opstap wordt gegund in de aanbestedingen voor dagbesteding tot aan 2020.
- 2017 Bij de jaarlijkse audit wordt het HKZ keurmerk wederom verlengd.
Een vierdejaars student van de afdeling beeldende therapie van de Hogeschool Arnhem/Nijmegen doet een kwalitatief onderzoek over De Opstap met als onderzoeksvraag hoe kunsteducatie invloed heeft op het herstelproces van cursisten, onderbouwd door literatuuronderzoek en interviews met cursisten en docenten. De presentatie van het onderzoek wordt in het voorjaar van 2018 verwacht.

Resultaten 2017

Het cursusjaar bestond uit 48 weken, met 319 beschikbare dagdelen.

Uitgaande van een jaar van 48 weken met 7 dagdelen per week = 319 beschikbare dagdelen = x (maximaal) 12 cursisten (per groep) zijn er 3828 dagdelen te volgen.

*Eind september startte er een achtste groep op de donderdagochtend.

Afgenomen dagdelen 2017

In 2017 zijn 2961 dagdelen afgenomen door de cursisten.

Dat is een aanwezigheid van 77%, uitgaande van 12 cursisten per groep.

In- en uitstroom 2017

In 2017 waren er 57 intakes, waarvan er 40 cursisten geplaatst konden worden.

Er was een uitstroom van 40 cursisten die doorstroomden naar (vrijwilligers)werk, een andere dagbesteding, een leer/werktraject, (vrijwilligers)werk, opleiding of door terugval, overlijden of verhuizing (buiten Amsterdam).

Uitsplitsing exit cursisten 2017

Verhuizing	3
Ziekte/terugval	5
Overleden	1
Doorgestroomd naar studie/cursus	4
Doorgestroomd naar andere dagbesteding	6
Doorgestroomd naar werk	10
Zelfredzaam genoeg	8
Uit beeld	2
Arbeidsmatige dagbesteding werkte tegen	1

We kunnen vaststellen dat in 2017 55% van de uitstroom zelfredzaam is na deelname aan De Opstap. (Uitgaande van de doorstroming naar studie/cursus, werk en zelfredzaam genoeg). 25% van de uitstroom in 2017 is (weer) aan het werk na deelname aan De Opstap.

In 2017 hebben 7 cursisten na één proefles besloten dat De Opstap niet iets voor hen zou zijn en nog eens 5 cursisten hebben dat na twee proeflessen besloten. Zo konden de docenten tijd besparen op onnodige omslachtige administratieve handelingen in het RIS systeem en kon de cursist vrijblijvend een goede beslissing nemen.

Aantallen sinds 2015 intrede in WMO

Sinds de implementatie van de dagbesteding binnen de WMO lijkt er meer toestroom en doorstroom van cursisten te ontstaan.

	2014	2015	2016	2017
Intakes	42	58	73	57
Instroom	30	35	53	40
Uitstroom	35	27	50	40
Aanwezigheid	niet beschikbaar	61,5% ¹	77% ¹	77% ²

¹ :uitgaande van 7 groepen met 13 cursisten per groep,

² :uitgaande van 8 groepen met 12 cursisten per groep (v.a. 9-2017)

In 2017 stagneerde de instroom tijdelijk aan het einde van het jaar door uitval van één van de docenten, die gewoonlijk een deel van de intakes deed. In verband met vervanging van haar lessen werden de intakes uitgesteld.

Veranderingen in 2017

Vanuit de cursistenmonitor, die in 2016 is afgenomen had een aantal cursisten aangegeven dat ze de groepen te groot vonden. In 2017 hebben we de maximale groepsgrootte teruggebracht van 13 naar 12 cursisten om de veiligheid en rust in de groepen te waarborgen. Ook was er vraag naar meer capaciteit aan dagdelen per week, zodat er meer keuze zou zijn om in te kunnen stromen.

Een achtste groep startte eind september op de donderdagochtend.

Er is een administratieve kracht aangenomen voor ondersteuning van de administratieve taken. Zo konden de docenten meer aandacht aan lesinhoud en public relations besteden.

Een terugkerend aandachtspunt is de doorstroming van cursisten naar een vervolgplek. De contacten met het DiepWaterCollectief (DWC) zijn aangehaald. Op de website www.jekuntmeer.nl staat het DWC vermeld als een zelfgeorganiseerd collectief van kunstenaars, die met elkaar in het eigen atelier aan de Rozengracht een aantal activiteiten organiseren. Doel is het mogelijk maken van zelfstandigheid en kunstenaarschap. Een aantal cursisten is in 2017 doorgestroomd naar het DWC.

Public Relations

Er werden vier nieuwsbrieven verstuurd in 2017. Vast onderdeel is de agenda, inhoud van de lessen met foto's en een interview met een cursist, die afscheid neemt in verband met doorstroming naar een vervolgstap zoals (vrijwilligers)werk of andere zaken.

De Opstap staat op de website www.jekuntmeer.nl onder het kopje **doen** in combinatie met **creatief**.

Jaarlijks zijn er veel aanvragen voor Opstapfolders.

Exposities

De reizende tentoonstelling heeft in juni en juli gehangen bij locatie Kijkduin van Cordaan en in oktober bij GGZinGeest in de Van Hillegaerdstraat tot in 2018.

De Opstap heeft een aantal exposities ingericht in het koffiehuis van MK24.

De expositie Skylines -de luchten met de bovenkant van een gebouw- ontlokte veel lovende reacties van cursisten van MK24. De vierkante paneeltjes met schelpen, geschilderd met eitempera en pigmenten gaf een speelse expositie. De exposities werden door een aantal cursisten ingericht.

Samenwerking

De Opstap heeft een samenwerkingsverband met De Waterheuvel en heeft een overeenkomst voor onderaannemerschap met een aantal zorginstellingen in Amsterdam om met elkaar een complementair aanbod te kunnen bieden, waarin stabiliteit en doorstroming belangrijk is.

Kunsteducatie, talentontwikkeling, participatie

De drie pijlers van De Opstap (kunsteducatie, talentontwikkeling, participatie) staan nog steeds voor de visie, die vanaf 1981 is ingezet. Een beeldende cursus waar ontwikkeling op creatief, persoonlijk en sociaal vlak belangrijk is. De docenten streven naar een actieve sfeer binnen de lessen, waar inspirerende opdrachten zorgen voor stapsgewijs leren, verdieping en het openstaan voor nieuwe ervaringen, reflectie op eigen werk en uitwisseling daarover binnen de groep. Het leren binnen een groep, het met de docenten en met elkaar praten over opdrachten, werkstukken, technieken en materialen zijn oefeningen in de ontwikkeling van creatieve en sociale vaardigheden. De cursus biedt dagbesteding, structuur, ontspanning en ontwikkeling en zo mogelijk doorstroming naar vervolgstappen. Belangrijk is de veiligheid binnen de groepen en het vertrouwen van de cursisten in de docenten en medecursisten.

Ontmoeting en inclusie

Binnen het Kunstencentrum MK24 is er een dagelijkse mix van Amsterdammers van divers pluimage: cursisten, docenten, studenten van de Academie voor Bouwkunst, de Hogeschool Amsterdam, cursisten die na hun middelbare school een tussenjaar MK-start volgen ter voorbereiding op een opleiding binnen de kunsten, MK-kinderen, die voor naschoolse opvangactiviteiten komen, hun ouders die ze op komen halen, bedrijfsuitjes. Een aantal vrijwilligers bij het koffiehuis van MK24 hebben een basis genoten bij De Opstap en zijn doorgestroomd. Zo kunnen we in 2017 vaststellen dat MK24 een inkluderende, ontwikkelingsgerichte en verwelkomende plek is binnen Amsterdam, waar heel veel mensen van divers pluimage elkaar kunnen ontmoeten, met elkaar uit kunnen wisselen en elkaars werkstukken kunnen bekijken.

Intake

De docenten stellen bij de intake samen met de cliënt een ondersteuningsplan op met doelen en aandachtspunten. Dit wordt na een afgesproken tijd geëvalueerd en aangepast met nieuwe doelstellingen voor de daaropvolgende periode.

Tweemaal op proef

Cursisten, die voor de eerste maal voor een kennismakingsgesprek bij De Opstap komen, krijgen de mogelijkheid om eerst tweemaal op proef te komen om te ervaren of De Opstap de juiste plek voor hen is. Na die tweemaal volgt de intake en het invoeren van alle gegevens in het gemeentelijk RIS systeem.

De docenten houden regelmatig contact met de cursisten, die op de on hold lijst staan door terugval, intensieve behandeling of andere zaken.

Vrijwilligerswerk

Het is mogelijk voor cursisten bij De Opstap om vrijwilligerswerk te doen bij De Opstap en/of MK24. Dit zijn vaak de eerste stappen om te oefenen met werknemersvaardigheden opdoen, verantwoordelijkheid nemen en commitment tonen.

Oefenen met vaardigheden

Binnen de cursus kan de cursist oefenen met het ontwikkelen van vaardigheden zoals onder andere:

- oefenen met het werken in verschillende stappen naar een eindresultaat
- oefenen met concentratie en geduld
- oefenen met reflecteren op eigen werk en op dat van anderen
- experimenteren, spelen, 'darlings killen', risico's durven nemen, opnieuw beginnen, doorgaan op iets wat mislukt lijkt, het te kunnen verdragen om er op door te gaan en het niet weggooien
- oefenen met controle loslaten en openstaan voor nieuwe ervaringen
- het presenteren van, motiveren van je werkstuk in een nabespreking
- het verzorgen van je werkstuk d.m.v. een passepartout en/of lijst voor een expositie
- het samenwerken met anderen in het vormgeven van een expositie
- werken binnen een groep, in een lesstructuur en met commitment
- oefenen met 'het leren kijken' en omzetten naar het toepassen van (technische) vaardigheden in eigen werkstuk

Een greep uit de lessen in combinatie met creatieve vaardigheden

Schilderen van schelpen op een houten paneeltje met eitempera

(dit is het mengen van pigmenten met ei, opbouwen van verf d.m.v. gelaagd werken, verzorgen, presenteren van het werkstuk met een houten lijstje)

Een kleimasker

(het omzetten van een 2D schets in een 3D vorm met behulp van opbouwen en wegsnijden in klei, het glazuren van het masker)

Lucht, wolken en de bovenkant van een gebouw

(combineren van verschillende technieken, werken aan compositie)

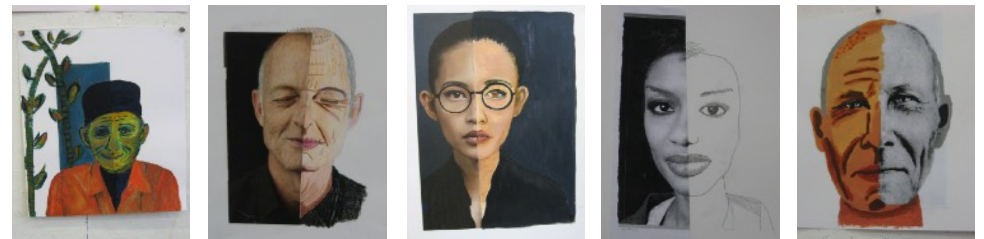
Beeldje van gips

(gietsen van gips, weghakken, zagen, schuren, polijsten)

Portrettekenen

(schetsen, oefenen met verhoudingen, licht en donker, lijnvoering, uitwerken van een portret)

Het 'portret-zitten' voor elkaar was ook een goede oefening in het stil kunnen zitten voor anderen, het 'bekeken worden' en dat te kunnen verdragen en het snel beslissingen kunnen nemen in de korte tekenschetsen.

Open Ateliers Centrum Oost

De drie docenten van De Opstap en een groot deel van de docenten van MK24 namen deel aan De Open Ateliers Centrum Oost. In het weekend van 28 en 29 oktober 2017 werd het Opstaplokaal omgebouwd tot een expositieruimte. Veel bezoekers kwamen via de centrale expositie in het Tropenmuseum aan de Mauritskade naar MK24.

Opstapcursisten, vaak in gezelschap van familieleden en/of vrienden zagen vaak voor het eerst het werk van hun docent(en). Dat was ook een mogelijkheid voor de cursisten om met het eigen netwerk de werkstukken in de eigen map te laten zien.

De Opstap en de landelijke GGZ-standaarden

Vanuit het Trimbosinstituut is er de afgelopen jaren gewerkt aan het inventariseren en opstellen van effectieve handel- en begeleidingsmethoden in de vorm van generieke modules in het kader van het opstellen van GGZ zorgstandaarden. Professionals, beleidsmakers, ervaringsdeskundigen en cliënten hebben in samenspraak en consensus met elkaar richtlijnen, voorwaarden, evidence- en practice-based voorbeelden

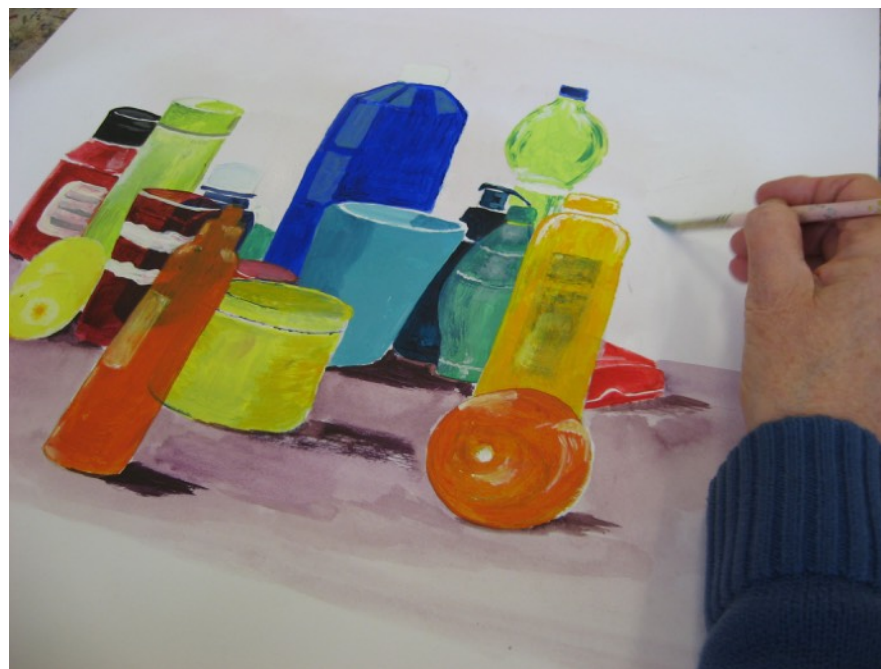
opgesteld en deze verwerkt in generieke modules. Op dit moment zijn vanaf november 2017 24 generieke modules gepubliceerd op de website van www.ggzstandaarden.nl.

Voor De Opstap zijn 5 van de 24 generieke modules een goede graadmeter voor de stand van zaken op dit moment met betrekking tot herstel, zelfredzaamheid, inclusie, het meedoen binnen de maatschappij, ontwikkeling en perspectief van en voor de cliënt.

Generieke module herstelondersteuning.

De visie in herstelondersteuning is: Herstel van een psychische aandoening is niet alleen verbonden met vermindering van ziekteverschijnselen, maar ook met herstel van identiteit, zelfbeeld en zelfvertrouwen en met herstel van sociale relaties en rollen. Herstel wordt gezien als een individueel proces gericht op het hervinden van de persoonlijke identiteit en het hernemen van de regie op het leven. De mogelijkheden en krachten van de mens staan centraal. Herstel impliceert een actieve acceptatie van kwetsbaarheden en beperkingen en ontwikkeling van de eigen identiteit naar burgerschap.

Eén van de docenten van De Opstap heeft actief input aangeleverd vanuit de Federatie voor Vaktherapeutische Beroepen (FVB) voor deze module in met name het krachtgericht en cliëntgericht denken en formuleren i.p.v. het klachtgericht formuleren.

Generieke module daginvulling en participatie

Een zinvolle daginvulling is het op een gestructureerde manier verrichten van zinvolle activiteiten ter vervanging van school en/of werk door mensen die vanwege een aandoening of beperking problemen ervaren op het gebied van school, werk en andere vormen van sociale participatie. Mensen nemen deel omdat dit hen een zinvolle besteding van de dag oplevert (zingeving), ontplooiingskansen biedt (ontwikkelingsgericht) en bijdraagt aan herstel.

Een van de aanbevelingen is om dagbesteding zoveel mogelijk binnen de maatschappij te laten plaatsvinden.

Generieke module destigmatisering

Belangrijke aanbeveling in de samenwerking buiten de GGZ is de mogelijkheid te creëren voor meer eigen regie, empowerment, inclusie en participatie.

Generieke module vaktherapie

Er is aandacht voor de sterke kanten van de cliënt en het bevorderen van succeservaringen. Er wordt actief met de cliënt gezocht naar manieren om contact met

medecliënten te maken, de autonomie te bevorderen, authentiek te kunnen zijn en eigen keuzes te kunnen maken. Het vermogen tot expressie wordt gestimuleerd en de zeggenschap over het eigen leven kan verder worden ontwikkeld. Ook is er oog voor de balans tussen de eigen kracht en de omgeving. Door deze persoonsgerichte aanpak wordt niet alleen symptoom- en klachtgericht gewerkt, maar ook kan het welbevinden, zelfvertrouwen, de motivatie tot verandering van een cliënt toenemen.

In één van de noten als aangehaalde literatuur wordt het artikel over De Opstap van Zorg naar zelfbeschikking (Glasbergen) aangehaald als één van de goede voorbeelden in de transitie van AWBZ naar WMO.

Generieke module zelfmanagement

Zelfmanagement sluit aan op het concept van gezondheid als het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren in het licht van de sociale, mentale en fysieke uitdagingen van het leven. Daarbij gaat het om herstel van vitaliteit, functioneren en participeren van mensen. Het concept zelfmanagement benadrukt de dynamiek, de kracht en de regie van mensen.

Belangrijk is dat vanuit een veilige, steunende omgeving en begeleiding wordt gewerkt aan meer zelfmanagement van de cliënt.

De voorwaarden voor zelfmanagement zijn:

- motivatie
- uitgaan van de cliënt en waartoe hij/zij in staat is

In deze module wordt de Zelf Redzaamheids-Matrix, die bij De Opstap bij elke intake wordt ingevuld als evaluatie-instrument beschreven. Daarnaast wordt de Nederlandse Empowermentlijst beschreven, die door Wilma Boevink van het Trimbosinstituut is ontworpen. (Wilma Boevink schreef in 1999 het eerste onderzoek over De Opstap).

Samenvattend kunnen we concluderen dat De Opstap op het gebied van inclusie nog steeds één van de weinige aanbieders op het gebied van dagbesteding en kunst(educatie) is, die binnen een regulier Centrum voor Kunsteducatie gehuisvest is.

Al 36 jaar denkt en handelt De Opstap vanuit de mogelijkheden en krachten van de cursist en biedt zo ontwikkeling en perspectief.

Gastlessen en vervanging

De jaarlijkse etslessen van Guus Glass vonden in de laatste twee weken van juli plaats. Willem Harbers heeft een paar lessen verzorgd ter vervanging van een van de docenten. Willem is docent beeldhouwen bij MK24.

Bestuur

Voorzitter: Tineke van den Klinkenberg
Penningmeester: Ton Jagt
Secretaris: Alex Hageman

Docententeam

Cornelie Bartlema, Kaj Glasbergen, Cora Mulder

Administratie

Chris de Vries

Vrijwilligers

Brenda, Edith, Els, Maoula, Peter, Willemijn

Colofon

Jaarverslag 2017 Stichting De Opstap

Tekst: Kaj Glasbergen

Eindredactie: Tineke van den Klinkenberg, Cornelie Bartlema

Vormgeving: Robbert Reijers, Kaj Glasbergen

Foto's: Cora Mulder, Willemijn Verhaar, Kaj Glasbergen

Jaarrekening

**Stichting de Opstap
te Amsterdam**

Rapport inzake de jaarrekening 2017

Joris Ivenslaan 17
1325 LV Almere

T: 036-5217837
M: 06-24465546

E: info@8n20.nl
W: www.8n20.nl

KvK: 34181264
Bank: NL61 INGB 0009 4396 41
BTW: 146514440B01

Stichting de Opstap
Mauritskade 24
1091 GC Amsterdam

Almere, 6 februari 2018

Geacht bestuur,

Opdracht

Ingevolge uw opdracht heb ik de jaarrekening 2017 van STICHTING DE OPSTAP te AMSTERDAM samengesteld op basis van de door u verstrekte gegevens. De verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van die gegevens en de hierop gebaseerde jaarrekening berust bij u.

Werkzaamheden

Mijn werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het verzamelen, verwerken, rubriceren en samenvatten van financiële gegevens.

Balans

De balans per 31 december 2017 sluit met een bedrag van € 100.742,=.
Voor nadere informatie verwijs ik u naar de balans, alsmede de toelichting hierop.

Resultaat

In het boekjaar 2017 is een nettoresultaat behaald van € 14.320,=.
Voor nadere informatie verwijs ik u naar de exploitatierekening, alsmede de toelichting hierop.

Tot het geven van nadere toelichting ben ik te allen tijde bereid.

Hoogachtend,
8N20 Administratie & Advies

K. Tijdeman

Stichting de Opstap

JAARREKENING

Grondslagen voor de financiële verslaggeving

Algemeen

Voor zover niet anders vermeld, zijn alle activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, is de verkrijgingprijs. Activa en passiva in vreemde valuta zijn gewaardeerd tegen de koers per balansdatum. Het kasboek is gereconstrueerd uit de aanwezige stukken.

Personeel

In 2017 waren bij de Opstap 4 personeelsleden in loondienst.

Waarderingsgrondslagen voor de balans

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschafwaarde, verminderd met lineair berekende afschrijvingen.

De vorderingen zijn opgenomen voor de nominale waarde.

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de onderneming.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto-omzet en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de omzet is gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Stichting de Opstap

Balans per 31 december 2017 met vergelijkende cijfers per 31 december 2016

ACTIVA	31-12-2017	31-12-2016
Vaste activa		
<u>Materiële vaste activa</u>		
Inventaris	0	0
 Vlottende Activa		
Vorderingen en overlopende activa	2.898	12.605
Voorraad	0	0
Liquide middelen	97.844	71.681
	<u>100.742</u>	<u>84.286</u>

PASSIVA	31-12-2017	31-12-2016
Eigen Vermogen	75.884	61.564
Voorziening Ziekteverzuim	10.000	10.000
 Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Belasting en premies sociale verzekering	3.682	3.631
Overige kortlopende schulden en overlopende passiva	11.176	9.091
	14.858	12.722
	<u>100.742</u>	<u>84.286</u>

Stichting de Opstap

Toelichting op de balans per 31 december 2017

	31-12-2017	31-12-2016
Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	502	698
Nog te ontvangen Gemeente Amsterdam	0	10.308
Nog te ontvangen onderaanneming	1.438	1.490
Vooruitbetaalde kosten	70	7
Nog te ontvangen rente	40	102
Nog te ontvangen ziekengeld	848	0
	<u>2.898</u>	<u>12.605</u>
Liquide middelen		
Kas	36	1
ING	57.705	31.680
ING zakelijke spaarrekening	40.103	40.000
	<u>97.844</u>	<u>71.681</u>

Stichting de Opstap

Toelichting op de balans per 31 december 2017

	31-12-2017	31-12-2016
<u>EIGEN VERMOGEN</u>		
RESERVES:		
ALGEMENE RESERVE		
Stand per 1 januari	61.564	51.099
Mutatie resultaat	14.320	10.465
Stand per 31 december	<u>75.884</u>	<u>61.564</u>
Voorziening ziekteverzuim	<u>10.000</u>	<u>10.000</u>

Deze voorziening is opgenomen i.v.m. de kosten voor vervanging tijdens ziekte van het vaste personeel. De 1e maand ziekte komt voor rekening van de Opstap.

Stichting de Opstap

Toelichting op de balans per 31 december 2017

	31-12-2017	31-12-2016
Belasting en premies soc. verzekering		
Aangifte Loonbelasting december 2017 te betalen	3.682	3.631
	<u>3.682</u>	<u>3.631</u>
Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Gemeente Amsterdam periode 13 te ontvangen	-9.585	0
Gemeente Amsterdam periode 6 dubbel ontvangen	9.855	0
Crediteuren	201	630
Pensioenlasten	2.740	3.083
Administratie en accountantskosten	4.249	1.694
Reservering vakantiegeld	3.615	3.637
Overige nog te betalen kosten	101	47
Vooruitontvangen opbrengsten	0	0
	<u>11.176</u>	<u>9.091</u>

Stichting de Opstap

Exploitatierkening 2017 met vergelijkende cijfers 2016

	Resultaat 2017	Begroot 2017	Resultaat 2016
BATEN			
WMO Hoofdaanneming Gem. Amsterdam	129.733	119.000	119.315
WMO Onderaanneming HVO	2.650	2.000	2.480
WMO Onderaanneming Cordaan	3.360	2.000	2.174
WMO Onderaanneming Waterheuvel	3.312	5.000	5.106
WMO overige contracten	0	0	0
PGB contracten	2.564	2.500	2.999
Bijdrage cursisten	11.562	10.500	10.922
Giften	0	0	0
Verkoop kunstkaarten	150	0	211
	153.331	141.000	143.207
 <u>Directe kosten</u>			
Inkoop materialen			
	2.618	2.500	2.978
	150.713	138.500	140.229
LASTEN			
Personeelskosten	95.122	96.385	94.212
Huisvestingskosten	19.021	19.000	18.669
Organisatie- en verzorgingskosten			
	22.105	21.980	24.728
	136.248	137.365	137.609
 Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	 14.465	 1.135	 2.620
Buitengewone baten en lasten	0	0	423
Financiële baten en lasten	-145	150	-78
Voorziening Cliëntactivering	0	0	0
Voorziening 35-jarig bestaan	0	0	7.500
Onvoorzien			
	0	-1.285	0
 EXPLOITATIERESULTAAT	 	 	
	14.320	0	10.465

Stichting de Opstap**Toelichting op de exploitatierekening 2017**

	Resultaat 2017	Begroot 2017	Resultaat 2016
BATEN			
WMO Hoofdaanneming Gem. Amsterdam	123.801	119.000	119.315
WMO Hoofdaanneming Gem. Amsterdam 2016	5.932	0	0
WMO Onderaanneming HVO	2.650	2.000	2.480
WMO Onderaanneming Cordaan	3.360	2.000	2.174
WMO Onderaanneming Waterheuvel	3.312	5.000	5.106
WMO overige contracten	0	0	0
PGB contracten	2.564	2.500	2.999
Bijdrage cursisten teken/schilderlessen	11.562	10.500	10.922
Giften	0	0	0
Verkoop kunstkaarten	150	0	211
TOTAAL BATEN	153.331	141.000	143.207

DIRECTE KOSTEN

Inkoop materialen	2.618	2.500	2.978
Overige kosten	0	0	0
	2.618	2.500	2.978

Stichting de Opstap**Toelichting op de exploitatierekening 2017**

	Resultaat 2017	Begroot 2017	Resultaat 2016
LASTEN			
<u>Personeelskosten</u>			
Bruto salarissen, VT en EJU	73.337	71.285	69.887
Sociale lasten	11.730	12.833	12.582
Pensioenpremies	6.517	6.567	6.438
Ziekteverzekering	3.061	3.000	3.147
Ontvangen ziekengeld	-1.817	0	0
Honoraria docenten	1.130	1.500	1.010
Vrijwilligersvergoeding	624	500	308
WKR eindheffingsloon	540	700	840
Overig	0	0	0
	95.122	96.385	94.212

Huisvestingskosten

Huur	19.021	19.000	18.652
Overige huisvestingskosten	0	0	17
	19.021	19.000	18.669

Kantoorkosten

Porti en telefoonkosten	241	100	61
Kantoorbenodigdheden	117	150	147
Drukwerk, kopie en fotokosten	0	100	57
Kosten automatisering	1.944	1.300	1.280

TRANSPORT	2.302	1.650	1.545
-----------	-------	-------	-------

Stichting de Opstap

Toelichting op de exploitatierekening 2017

	Resultaat 2017	Begroot 2017	Resultaat 2016
LASTEN			
TRANSPORT	2.302	1.650	1.545
<u>Algemene kosten</u>			
Reis- en verblijfkosten	307	500	239
Representatie- en relatiegeschenken	561	500	492
Kosten Lustrum	0	0	1.111
Kosten Kunstkaarten	0	0	3.219
Kosten feest	127	0	0
Verkoopkosten	109	100	34
Bestuurskosten	372	600	464
Kosten aanschaffingen	0	100	0
Financiële- en salarisadministratie	13.759	14.500	14.292
Accountantskosten	1.732	2.000	1.694
Advieskosten	605	0	0
Verzekeringen	78	80	74
Contributie en abonnementen	7	0	210
Kosten keurmerk	2.054	1.750	1.324
Afschrijvingskosten	0	0	0
Overige algemene kosten	92	200	30
Totaal Organisatiekosten	<u>22.105</u>	<u>21.980</u>	<u>24.728</u>

Overige gegevens

Resultaatbestemming 2017

Het positieve resultaat ad €14.320,00 over 2017 is aan de algemene reserve toegevoegd.

deJong&Laan

Accountants
Belastingadviseurs

adres Grote Voort 225
8041 BK Zwolle
telefoon 038-4216980
e-mail zwolle@jonglaan.nl
internet www.jonglaan.nl

Stichting De Opstap
T.a.v. het bestuur
P/a Mauritskade 24
1091 GC AMSTERDAM

datum 16 februari 2018
betreft rapport van feitelijke bevindingen inzake de uitgevoerde
overeengekomen specifieke werkzaamheden bij Stichting De
Opstap in het kader van de 'materieële controle' Wmo over het
kalenderjaar 2017

ons kenmerk 3410596

Geacht bestuur,

Opdracht

Wij hebben een aantal specifieke werkzaamheden verricht op grond van de raamovereenkomst Ambulante ondersteuning en dagbesteding (brief Rve OJZ gemeente Amsterdam) met betrekking tot de Opgave Wmo cliënten 2016 van Stichting De Opstap te Amsterdam. Voor onze opdrachtvoorwaarden verwijzen wij naar onze opdrachtbrief van 16 februari 2017. Deze rapportage bevat de uitkomsten van deze werkzaamheden.

Het is de bedoeling dat u zich zelf een oordeel vormt over de werkzaamheden en over de in dit rapport weergegeven bevindingen en op basis daarvan uw eigen conclusie trekt. Wij wijzen u erop dat indien wij aanvullende werkzaamheden zouden hebben verricht of een controle-, beoordelings- of andere assuranceopdracht zouden hebben uitgevoerd, wellicht andere onderwerpen zouden zijn geconstateerd die voor rapportering in aanmerking zouden zijn gekomen.

Aard en reikwijdte van de verrichte werkzaamheden

Wij hebben onze werkzaamheden verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 4400 *Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden met betrekking tot financiële informatie, de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA) en de Onderzoeksinstructie Opgave WMO cliënten 2017*.

Het doel van deze opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden is het verrichten van die werkzaamheden die wij met Stichting De Opstap zijn overeengekomen en het rapporteren over de feitelijke bevindingen op grond van bovengenoemd protocol.

Aangezien wij slechts verslag doen van feitelijke bevindingen uit hoofde van de overeengekomen specifieke werkzaamheden betekent dit dat geen accountantscontrole, beoordelingsopdracht of andere assuranceopdracht is uitgevoerd in overeenstemming met de Nederlandse controle- en overige standaarden. De door ons verrichte waarnemingen zijn feitelijke constateringen die op zichzelf staan, zij hebben niet tot doel dat wij op grond hiervan extrapolaties maken of conclusies trekken. Dit laten wij over aan u en de gebruikers van het rapport van feitelijke bevindingen.

Beschrijving van de uitgevoerde specifieke werkzaamheden

Wij hebben de werkzaamheden uitgevoerd zoals met u overeengekomen en zoals beschreven in de *Onderzoeksinstructie Opgave WMO cliënten 2017*.

Voor Ambulante Ondersteuning en Dagbesteding

- Per perceel vaststellen van de aansluiting van de aantallen cliënten volgens de "Opgave WMO cliënten 2017" op de aantallen volgens de onderliggende (zorg) administratie.
- Via een deelwaarneming op een geselecteerd aantal cliënten per perceel vaststellen dat deze cliënten in 2017 zorg hebben ontvangen volgens de zorgadministratie en onderliggende brondocumenten.

De Jong & Laan Accountants B.V. is gevestigd te Almelo, KvK 00504458. Op al onze diensten en werkzaamheden zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de KvK Oost Nederland te Enschede onder nr. 09153431, zijn te zien op www.jonglaan.nl, en worden op verzoek kosteloos toegezonden.

SRA CPAAI

deJong&Laan

- Vaststellen of er gebruik is gemaakt van onderaannemers en aan hoeveel unieke cliënten de onderaannemer zorg heeft geleverd.

De toereikendheid en geschiktheid van de te verrichten werkzaamheden is de verantwoordelijkheid van de gebruikers van deze rapportage met wie deze werkzaamheden zijn overeengekomen. Derhalve doen wij geen uitspraak over de toereikendheid en geschiktheid van de verrichte werkzaamheden in relatie tot het doel waarvoor deze worden verricht, noch voor elk ander doel.

Wij hebben in totaal 51 deelwaarnemingen verricht. Op basis van de berekening zou dit volgens de berekening minimaal moeten zijn:
5% van 102 cliënten met een minimum van 10

Volledigheidshalve wijzen wij er nog op dat, indien wij aanvullende werkzaamheden zouden hebben verricht zoals onderzoek naar de werking, wellicht andere onderwerpen aan het licht zouden kunnen zijn gebracht die voor u mogelijk van belang zouden kunnen zijn geweest.

Beschrijving van de feitelijke bevindingen

Op grond van de door ons uitgevoerde werkzaamheden zoals hierboven beschreven rapporteren wij conform de *Onderzoeksinstructie Opgave WMO cliënten 2017* hieronder onze bevindingen.

Wij hebben vastgesteld dat:

Voor Ambulante Ondersteuning en Dagbesteding

- de aantallen cliënten volgens de "Opgave WMO cliënten 2017" per perceel aansluiten op de aantallen volgens de onderliggende (zorg) administratie.
- het door ons via een deelwaarneming onderzochte aantal cliënten per perceel in 2017 zorg heeft ontvangen volgens de zorgadministratie en onderliggende brondocumenten.
- Er is geen gebruik gemaakt van onderaannemers.

Beperking in verspreidingskring en het gebruik

Deze rapportage is uitsluitend bedoeld voor Stichting De Opstap en de Gemeente Amsterdam, aangezien anderen die niet op de hoogte zijn van het doel van de werkzaamheden de resultaten onjuist kunnen interpreteren. De rapportage mag niet aan andere partijen worden verspreid, noch mag eruit worden geciteerd, of eraan worden gerefereerd, zonder onze voorafgaande schriftelijke toestemming.

Met vriendelijke groet,

P. Miedema RA

BIJLAGE 2: Verantwoordingsdocument bij Onderzoeksinstructie Opgave WMO cliënten 2017

Opgave WMO cliënten 2017

Aanleveren via contractmanagementWMO@amsterdam.nl

Naam aanbieder

Stichting de Opstap

Contactpersoon

Mw. T van den Klinkenberg

Emailadres

info@deopstap.nl

versie juni 2017

Invullen van de oranje velden is, waar van toepassing, verplicht voor alle aanbieders

Onderaan dit bestand is ruimte ten behoeve van de ondertekening door de aanbieder

Toegangsgesprekken

Soort	Eenheid	Periode	Totaal periode:
		1 januari 2017 t/m 31 mei 2017	1 juni 2017 t/m 31 december 2017
Toegangsgesprek	Aantal unieke cliënten waarvoor een toegangsgesprek is gefactureerd	n.v.t.	

Gerealiseerde productie Ambulante ondersteuning 2017

Soort	Eenheid	Periode:	Totaal periode:
		1 januari 2017 t/m 31 mei 2017	1 januari 2017 t/m 31 december 2017
Ambulante Ondersteuning	Aantal unieke cliënten in het perceel		
Experimenteerruimte 2017	Bedrag (alleen indien niet in gefactureerd via Wmo Ned)	€ -	€ -
Samen Doen	Ingezette Fte's Samen Doen		
Samen Doen	Bedrag ten laste van Samen Doen	€ -	€ -
Overproductie 2017	Bedrag (alleen indien niet gedeclareerd via Wmo Ned)	€ -	n.v.t.

Vragenlijst met betrekking tot gerealiseerde productie Ambulante Ondersteuning 2017

1. Van alle geleverde en gefactureerde Ambulante Ondersteuning is een bevestiging van de cliënt geregistreerd?*	ja/nee
Indien ja, toelichten hoe de bevestiging is geregistreerd in de rapportage van bevindingen. Indien nee, toelichten wat er is geregistreerd en kwantificeren van hoeveel cliënten geen bevestiging is geregistreerd in de rapportage van bevindingen.	
*) Indien de registratie van de bevestiging(en) van cliënt(en) ontbreekt door de afspraken in het kader van de overeenkomst experimenteerruimte 2017 met de gemeente Amsterdam of andere afspraken gemaakt in overeenstemming met de gemeente, kunt u deze vraag met "Ja" beantwoorden.	ja/nee/n.v.t.
2a. Indien gebruik wordt gemaakt van onderaannemers: Zijn alle ingezette onderaannemers schriftelijk aangemeld bij de gemeente Amsterdam en is er toestemming gegeven voor de inzet in de betreffende periode? Indien nee, melden in de rapportage van bevindingen voor welke onderaannemer(s) geen toestemming is gegeven hebben.	

Gemeente Amsterdam
Opgave WMO cliënten 2017

2/4

2b. Indien gebruik wordt gemaakt van onderaannemers: Zijn er controlemaatregelen genomen om te toetsen of levering heeft plaatsgevonden conform de eisen van de gemeente? Indien ja, in de rapportage van bevindingen melden welke de controlemaatregelen zijn genomen en het aantal unieke cliënten geholpen per onderaannemer(s). Indien nee, in de rapportage van bevinding melden het aantal unieke cliënten geholpen per onderaannemer(s)	ja/nee/n.v.t.
--	---------------

Gerealiseerde productie Dagbesteding 2017

Soort	Eenheid	Periode: 1 januari 2017 t/m 31 mei 2017	Totaal periode: 1 januari 2017 t/m 31 december 2017
Dagbesteding	Aantal unieke cliënten in het perceel	85	102
Experimenteerruimte 2017	Bedrag (alleen indien niet in gefactureerd via Wmo Ned)	€ -	€ -
Inlooptdagbesteding	Bedrag (alleen indien niet in gefactureerd via Wmo Ned)	n.v.t.	€ -
Overproductie 2017	Bedrag (alleen indien niet gedeclareerd via Wmo Ned)	€ -	n.v.t.

Vragenlijst met betrekking tot gerealiseerde productie Dagbesteding 2017

1. Van alle geleverde en gefactureerde Ambulante Ondersteuning is een bevestiging van de cliënt geregistreerd? Indien ja, toelichten hoe de bevestiging is geregistreerd in de rapportage van bevindingen. Indien nee, toelichten wat er is geregistreerd en kwantificeren van hoeveel cliënten geen bevestiging is geregistreerd in de rapportage van bevindingen.	ja
*1) Indien de registratie van de bevestiging(en) van cliënt(en) ontbreekt door de afspraken in het kader van de overeenkomst experimenteerruimte 2017 met de gemeente Amsterdam of andere afspraken gemaakt in overeenstemming met de gemeente, kunt u deze vraag met "Ja" beantwoorden.	
2a. Indien gebruik wordt gemaakt van onderaannemers: Zijn alle ingezette onderaannemers schriftelijk aangemeld bij de gemeente Amsterdam en is er toestemming gegeven voor de inzet in de betreffende periode? Indien nee, melden in de rapportage van bevindingen voor welke onderaannemer(s) geen toestemming is gegeven hebben.	n.v.t.
2b. Indien gebruik wordt gemaakt van onderaannemers: Zijn er controlemaatregelen genomen om te toetsen of levering heeft plaatsgevonden conform de eisen van de gemeente? Indien ja, in de rapportage van bevindingen melden welke de controlemaatregelen zijn genomen en het aantal unieke cliënten geholpen per onderaannemer(s). Indien nee, in de rapportage van bevinding melden het aantal unieke cliënten geholpen per onderaannemer(s)	n.v.t.

Gerealiseerde productie Vervoer bij Dagbesteding 2017 1 januari 2017 t/m 31 mei 2017

Soort	Eenheid	Periode: 1 januari 2017 t/m 31 mei 2017	Totaal periode: 1 januari 2017 t/m 31 december 2017
Vervoer	Aantal unieke cliënten dat vervoer kreeg		n.v.t.
	Aantal vervoersbewegingen		n.v.t.
	Vervoerkosten ten laste van het vervoersbudget	€ -	n.v.t.

Gemeente Amsterdam
Opgave WMO cliënten 2017

3/4

Gerealiseerde productie Hulp bij het Huishouden 2017					
Periode	Hbh	OBH	OGGZ		Het aantal verrichte Bijzondere schoonmaak
	Aantal cliënten per periode	Aantal cliënten per periode	Aantal cliënten per periode	Aantal uren per periode	
Hbh periode 1		n.v.t.			
Hbh periode 2		n.v.t.			
Hbh periode 3		n.v.t.			
Hbh periode 4		n.v.t.			
Hbh periode 5		n.v.t.			
Hbh periode 6					
Hbh periode 7					
Hbh periode 8					
Hbh periode 9					
Hbh periode 10					
Hbh periode 11					
Hbh periode 12					
Hbh periode 13					
Totaal	0	0	0	0	0

Vragenlijst met betrekking tot gerealiseerde productie HbH 2017

1. Voor alle geleverde en gefactureerde hulp is door de cliënt een bevestiging geregistreerd? Indien ja, toelichten hoe deze bevestiging is geregistreerd in de rapportage van bevindingen. Indien nee, toelichten wat er wel is geregistreerd en kwantificeren hoeveel cliënten er geen bevestiging hebben gegeven in de rapportage van bevindingen.	ja/nee
2. De gerealiseerde productie uren worden, waar van toepassing, juist en volledig in het systeem van de aanbieder geadmineistreerd t.b.v. de aanlevering bij het CAK? Indien nee, toelichten en kwantificeren waarom uren ontbreken bij het CAK in de rapportage van bevindingen.	ja/nee
3a. Indien gebruik wordt gemaakt van onderaannemers: Zijn alle ingezette onderaannemers schriftelijk aangemeld bij de gemeente Amsterdam en is er toestemming gegeven voor de inzet in de betreffende periode? Indien nee, melden in de rapportage van bevindingen voor welke onderaannemer(s) geen toestemming is gegeven hebben.	ja/nee/n.v.t.
3b. Indien gebruik wordt gemaakt van onderaannemers: Zijn er controlemaatregelen genomen om te toetsen of levering heeft plaatsgevonden conform de eisen van de gemeente? Indien ja, in de rapportage van bevindingen melden welke de controlemaatregelen zijn genomen en het aantal unieke cliënten geholpen per onderaannemer(s). Indien nee, in de rapportage van bevinding melden het aantal unieke cliënten geholpen per onderaannemer(s)	ja/nee/n.v.t.

Naar waarheid ingevuld door bevoegde	Stempel accountant, uitsluitend ter identificatie
naam aanbieder: Stichting de Opstap Aanhef tekenbevoegde bestuurder: O De heer <u>X</u> Mevrouw Naam en voorletter(s) tekenbevoegde bestuurder(s) /gemachtigde: <u>T. van den Klinkenberg</u>	de Jong & Laan Accountants Belastingadviseurs Grote Voort 225 8041 BK Zwolle Telefoon: 038-421 69 80 Beconnummer: 434851

Gemeente Amsterdam
Opgave WMO cliënten 2017

4/4

datum: 20-02-2018

handtekening(en) bestuurder(s)/gemachtigde:

Toelichting/Opmmerkingen

--

